

Αντέχει η εποχή της κρίσης του κορονοϊού τη βιολογική κτηνοτροφία;

Δρ. Γεώργιος Κ. Συμεών, Δόκιμος Ερευνητής
Ινστιτούτο Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής, ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ

Είναι πλέον κοινός τόπος ότι την υγειονομική κρίση που επέφερε η εμφάνιση του κορονοϊού στον πλανήτη θα ακολουθήσει μία έντονη οικονομική κρίση, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής των μέτρων περιορισμού που επιβλήθηκαν στις περισσότερες χώρες του πλανήτη. Σε περιόδους οικονομικής κρίσης, λόγω του περιορισμού του διαθέσιμου εισοδήματος των καταναλωτών, συνήθως πλήττονται πρώτα τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που θεωρούνται πολυτελή (premium), και τα προϊόντα της βιολογικής κτηνοτροφίας ανήκουν σε αυτή ακριβώς την κατηγορία.

Το προφίλ της βιολογικής κτηνοτροφίας

Η Βιολογική Κτηνοτροφία αναδύθηκε ως μία απάντηση στην ισχυρή βιομηχανοποίηση της συμβατικής κτηνοτροφίας τις τε-

λευταίες δεκαετίες και αντιπροσωπεύει μία περισσότερο αειφορική μορφή παραγωγής κτηνοτροφικών προϊόντων. Βασικοί στόχοι της είναι η παραγωγή προϊόντων και τροφίμων υψηλής διατροφικής αξίας, ασφαλή για τον καταναλωτή χωρίς υπολείμματα φυτοφαρμάκων, αντιβιοτικών και χημικών λιπασμάτων και η προστασία του περιβάλλοντος.

Η βιολογική κτηνοτροφία απευθύνεται σε μία νέα μερίδα καταναλωτών, οι οποίοι δεν αναζητούν ως προτεραιότητα την φθηνότερη τιμή ενός προϊόντος, αλλά ενδιαφέρονται για θέματα όπως ο τρόπος παραγωγής και οι επιπτώσεις στα ζώα και το περιβάλλον. Δυστυχώς, η τήρηση των κανόνων της βιολογικής κτηνοτροφίας στην παραγωγή, επιφέρει ένα επιπλέον κόστος, το οποίο προφανώς μετακινείται στον καταναλωτή. Σύμφωνα με μία έρευνα της Τράπεζας Πειραιώς (2013), το επιπλέον ποσό που καλούνται να πληρώσουν οι καταναλωτές ανά μονάδα προϊόντος κυμαίνεται από 7-463%, και λειτουργεί ανασταλτικά στους συνειδητοποιημένους καταναλωτές, ενώ είναι εντελώς

Βιολογική εκτροφή προβάτων με πρόσβαση στη βοσκή

αποτρεπτικός στους μη συνειδητοποιημένους ή ευκαιριακούς αγοραστές βιολογικών προϊόντων. Το βασικό ερώτημα που γεννάται είναι εάν αυτή η διαφορά τιμής αντιπροσωπεύει κάποιο μετρήσιμο όφελος σε σχέση με το προϊόν (value for money) ή εάν απλά υπάρχει λόγω των προσδοκιών που γεννά η ετικέτα «βιολογικό προϊόν».

Ποιότητα βιολογικών κτηνοτροφικών προϊόντων

Πρόσφατες έρευνες έδειξαν ότι το βιολογικό αγελαδινό γάλα είναι πλουσιότερο σε πολυακόρεστα λιπαρά οξέα και βιταμίνη E (α-τοκοφερόλη) ενώ δεν παρατηρήθηκαν διαφορές όσον αφορά στα κύρια συστατικά (λίπος και πρωτεΐνη) καθώς και τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά. Όσον αφορά στο βιολογικό κρέας, τελευταίες έρευνες δείχνουν ότι είναι πιο πλούσιο σε πολυακόρεστα λιπαρά οξέα, χωρίς αυτές οι διαφορές να επιβεβαιώνονται πάντα ή να είναι σταθερές σε κάθε είδος ζώου. Μικροδιαφορές παρουσιάζονται επίσης σε διάφορα ποιοτικά χαρακτηριστικά (χρώμα κρέατος, οργανοληπτικά χαρακτηριστικά) χωρίς να είναι πάντα σημαντικές ή αναγνωρίσιμες από τους καταναλωτές. Στα βιολογικά παραγόμενα αυγά παρατηρούνται μικρές διαφορές σε ορισμένα χαρακτηριστικά (ποσοστά αλβουμίνης, λεκιθίνης και καρτενοειδών) αλλά καμία σημαντική διαφορά όσον αφορά τα οργανοληπτικά χαρακτηριστικά, τις επιθυμητές ιδιότητες και τα υπολείμματα φυτοφαρμάκων - κτηνιατρικών φαρμάκων σε σχέση με τα συμβατικά. Οι παραπάνω διαφοροποιήσεις αποδίδονται κυρίως στην αυξημένη συμμετοχή των χονδροειδών ζωοτροφών στο σιτηρέσιο των βιολογικά εκτρεφόμενων ζώων, τη μειωμένη πυκνότητα εκτροφής, την πρόσβαση των ζώων στη βοσκή και τον συχνά σημαντικά μεγαλύτερο χρόνο εκτροφής.

Προσδοκία vs πραγματικότητα

Η στροφή του καταναλωτικού κοινού προς τα στα βιολογικά κτηνοτροφικά προϊόντα οφείλεται κυρίως στην αντίληψη ότι είναι πιο υγιεινά, πιο ποιοτικά και διότι παράγονται με σεβασμό προς το περιβάλλον. Όσον αφορά στα πρώτα δύο, φαίνεται ότι αποτελούν μάλλον προσδοκία, καθώς οι μέχρι σήμερα έρευνες δεν καταλήγουν σε αδιάσειστα στοιχεία ότι ισχύουν. Βέβαια, η σύγκριση μεταξύ συμβατικών και βιολογικών κτηνοτροφικών προϊόντων είναι δύσκολη και σπάνια οδηγεί σε ασφαλή συμπεράσματα καθώς είναι πολύ μεγάλος ο αριθμός των παραγόντων που παραλλάσσουν. Ίσως όμως τελικά μια τέτοια σύγκριση να είναι και μερικώς άτοπη, καθώς η σημαντικότερη προσφορά της βιολογικής κτηνοτροφίας φαίνεται ότι είναι ο περιορισμός της επιβάρυνσης του περιβάλλοντος. Οι καταναλωτές πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι ο όρος «βιολογικό» προσδιορίζει τον τρόπο παραγωγής και όχι το τελικό προϊόν.

Το μόνο βέβαιο είναι ότι οι μεγάλες διαφορές τιμών των βιολογικών σε σχέση με τα συμβατικά κτηνοτροφικά προϊόντα δεν δικαιολογούνται από το υψηλότερο κόστος παραγωγής-επεξεργασίας ή τις μικρότερες αποδόσεις. Όλες σχεδόν οι έρευνες αγοράς αποδεικνύουν ότι το καταναλωτικό κοινό διατίθεται να πληρώσει μια διαφορά ίση με το 25-35 % επιπλέον της συμβατικής τιμής. Εάν, επομένως, η βιολογική κτηνοτροφία φιλοδοξεί να επιβιώσει από άλλη μία οικονομική κρίση θα πρέπει να προσαρμοστεί σε αυτά τα δεδομένα, ώστε τα βιολογικά κτηνοτροφικά προϊόντα να αντιστοιχούν πραγματικά στην κατηγορία «value for money».

Αίγες εγχώριας φυλής

Πληροφορίες: Δρ. Γ. Συμεών, Ινστιτούτο Επιστήμης Ζωικής Παραγωγής Παραλίμνη Γιαννιτσών, Πέλλα, 581 00, Τηλ: 2382031700 (εσ. 113), e-mail: symeon@rias.gr